Ч. 58. Чернівці, середа дня 13. (25.) марта 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Ґоровіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернївцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надїсланїм“ по 10 кр. від стрічки.

З МІСТ І СІЛ.

—о—

Другий лист з села до редактора „Буковини“.

(Конець).

Торговлї не приватні а громадскі.

В порівнаню до такої суспільної орґанїзациї торговельної, якеж значінє може мати приватне крамарство, здане на ласку жида-гуртівника, крамарство, котрого цїла образуюча сила полягає в штуцї закупленя товару у жида в містечку і розпроданю єго з дочисленєм здорового проценту на селї. О побираню товарів з фабрик, наші крамничники, що то — як учать їх книжочки просьвітні — пускають ся з 100 зр. заводити торговлю, не можуть і подумати; а через то не можуть мати жадного впливу на децентралїзацию торговлї з міст на села, коли по заведеню крамів, де властителем їх було би цїле населенє даної місцевости, точка тяжести з міст перенесла би ся на села. Бо зважмо дорожню і спосіб житя людий міских, дорожню і вимоги що-до удержаня льокалїв торговельних, осьвітленя і иньших потреб, а признати мусимо, що заспокоєнє всїх тих вимог мусить завсїгди некористно відбитись на цїнї продуктів, котрі на селї о стілько можуть бути таньші. Не до великого міста, де крам на краму сидить а на село їздили-б ми закуповувати дешево потрібні товари.

Нема отже найменьшого сумнїву, що торговлї сельскі не приватні а товариські, з ідеєю в горі означеною, мають запевнену безперечну будучність і тілько такі повинні ми по всїх місцевостях закладали. Сам очивидний інтерес злучить в коротцї усїх мешканцїв кождої місцевости в одну звязь, яконостійних відбиратєлїв такої крамницї, а нинїшна біда, де кождий феник рахують, ще скорійше приспішить таку консолїдацию. Тут не треба буде приговорювати людям до патріотизму, повтаряти стереотипного „свій у свого“, „свій для свого“ і т. п. та починати, як радить проф. Прийма в своїм відчитї, від науки історії. Патріотизм сам найде ся, бо він лежати-ме в самій засадї крамниць, а коли через з'єдиненє виробить ся і почуте сили, то захоче ся тогдї певно заглянути і в давну минувшину, розвідати історию нашу.

Народна Торговля і крамницї.

Головна річ для розвою тих крамниць і достиженя їх великого призначеня — се центральні склади, з котких могли би побирати товари по цїнах фабричних і куда знов мов до комісового дому могли би відставляти закуплені між селянами продукти, як яйця, масло, сир, прядиво, лен, вовну і збіже, щоб тії або переробляли ті сирі продукти в своїх фабриках та млинах, або відсилали на головні европейскі ринки. Найлїпше надавала-б ся до сего Народна Торговля з єї філїяльними складами, а сама назва „Народна“ уже мабуть указує, що єї задача сконцентрувати в своїх руках увесь імпорт і експорт нашого народа. На жаль однак, „Народна Торговля“ сїльским крамарством, котре — як ми висше виказали — становить головну суть народної торговлї, майже зовсїм не інтересує ся, управителї деяких складів філїяльних зовсїм з тим не криють ся, що уважають крамарів сїльских за непотрібний баласт в торговлї, котрий, коли-б се було в їх силї, они за дверї викинули-б. Крамничників, що приходять по товари, трактують легковажно, сухо а навіть грубо, без тої ввічливости, жичливої прхильности та інформацийної готовости, якої від народної інституциї вимагати маємо безперечне право. Длятого то тих триста кількадесять крамниць, що будь то би стоять в звязи з Народною Торговлею то чисте обдурюванє себе і публики. Нехай би дирекция зробила статистичний виказ сум, на яку кожда з тих крамниць побрала товару через рік у них, а покаже ся, що позициї ті десяток а найбільше соток не переступлять, коли тимчасом кожда крамниця, навіть початкова, бере щорічно за 4 до 5000 зр. товарів жидівских для себе. Можна сьміливо сказати, що і десята пайка тих крамниць не єсть їх постійним відбирателем, бо просто не може ним бути. Народна Торговля або не удержує на своїх складах тих товарів, яких крами сїльскі потребують або продає їх крамам так дорого, що ті не можуть на селї з жидівскими товарами видержати конкуренцию. Се було вже нераз піднощено на ріжнородних зборах, в часописях і приватно в управі Народної Торговлї, та голоси такі прогомонїли все безслїдно.

З домагань таких нагадаю одно, щоб Народна Торговля удержувала для своїх крамниць на складї муку і нафту для гуртовної продажи. Трудно представити собі, кілько розійшлось між нашим народом за послїдних кілька лїт неурожаю муки кукурудзяної, житної і пшеничної, а заразом уявити собі, яку погань продавали жиди людям за той час. Справдї годї було побачити між людьми кусень смачного хлїба або колача сьвяточного добре упеченого, бо вся мука була гірка, з зрослого найпослїднїйшого збіжа. Яку прислугу здїлала би була Народна Торговля свому народови, поминувши уже знаменитий опе-

---

[2])

Зломане житє.

Образець з недавної минувшости.

(Дальше).

II.

В маленькій хатинї на другім кінци села вечером того самого дня, блимало маленьке сьвітло, котре кидав каганець без скла, прічеплений на стінї межи двома покривленими від старости вікнами. Хата як звичайно у бідної вдовицї низенька, темна, мала в собі найзвичайнїйші меблї: ослін вздовж двох стїн, на середині при ослоні скриню, побіч під третьою стїною лїжко, понад котрим на жердцї звисало кілька лахів. Коло лахів висїло кілька штук чорної одежи, що відзначала ся від одежи сїльскої. Від порога на другім боцї припічок від пікної груби, заставлений кількома чорними горшками; а до припічка припирала німецька кухонька. На лїжку сидїв укінчений питомець львівскої семинариї духовної, спустивши ноги, і сховавши задумане лице в руках, спертих на колїнах.

На земли біля порога сидїла старенька селянка і оберала бараболї, котрі кидала в макітру наповнену до половини водою.

— А я і не думала, що ти сегодня так живо вернеш з двора, тай нїчого не приспособила на вечерю -- відозвала ся старушка.

Кость нїчого не відповідав, якби не чув слів матери.

— Ба! але що тобі зварити?' — говорила мати дальше. — Ти вже й відвик від нашої їди. Ти все в містї, а прийдеш на село, то з двора і не виходиш, хиба щоби тут переночувати... Та не бій ся, і я зможу тебе добре погодувати. Звару барабольки, помащу салом з цибулькою, а маю ще молочко кисле, то і не ляжеш голодний. А коби ти знав, яка в мене того року барабулька вдала ся... Панї дала менї чвертку якихсь ґатункових — нових, а кажу тобі, що не пожалуєш, щось вернув до хати на вечерю. Ти і на своїм лїпше не з'їш, як в мене.

Мати говорила, а Кость все не відзивав ся: не думав він тепер анї про вечерю анї про бараболю.

— Та ну бо, синоньку! та хоть відозви ся! — просила мати. — А то може ти вже в мене нїколи більше і не вечеряти-меш?!... От підеш, далеко де, далеко, покинеш стару маму, що тебе в своїй бідї такого виховала... Боже! Боже! коли-ж я дочекаю ся твоєї першої служби Божої! А я так хотїла би, щоби ти зістав таки у нашім селї... Я би з церкви і не виходила нїколи, щоби лиш надивити ся на тебе, та наслухатись твого голосу... А може я й не дочекаю того? Господи Боже! Твоя сьвята воля!...

І слеза закрутила ся в очах старенької жінки. По хвили мовчаня встала Гречаниха тай підійшла до сина.

— Синоньку мій! що тобі? Може ти хорий?

І обтерши руки в запаску, обіймила своїми старечими, поморщеними від працї долонями голову сина, що все ще сидїв непорушно.

— Господоньку! аджеж як огонь! Господи Боже! падоньку! синоньку! що тобі?... А от певно гості були в дворі, певно знову тебе хто врік, так як торік. що ти вернув так пізно. Пожди я тобі зараз скину уроки. То поможе. А не поможе, то й не пошкодить.

Кость діткнений зимними руками матери, як би пробудив ся зі сну; він і не чув слів матери. Мов наляканий, широко отворив очи і подивив ся на матїр, та сказав:

— Що вам, мамо? Лишіть мене!

— Аджеж менї нїчо, а тобі голова горить! Що тобі синоньку?... Уроки? чи що?

— Менї нїчого.

— Та якжеж нїчого, коли голова твоя як розпечена бляха... Встань, перейди ся, то вітер тебе обвіє, лекше буде... Нї, чекай, я тобі голову обвяжу, та приложу листя хрону... Ну, то ляж.

Але Кость замісць лягти на лїжко, як довгий повалив ся на землю, а мати на силу здержала єго, що не розбив собі голови об скриню. Мати припала до него, піднесла єму голову і почала дути то в очи, то в уста, опісля кілька разів язиком злизала єму чоло, почім почала кликати:

— Костю, Костю! Костусю, Костусеньку! встань, встань, бо чисто обмастиш собі одежу. Дитинко моя!... Ох, падоньку!... І почала термосити ним, уймивши одною рукою єго голову, котру сперла собі на колїна, а другою сїпала за одежу на грудях. Так на вколїшках падькала та промовляла до него, поки Кость по кількох хвилях, зітхнувши глубоко, отворив очи.

— Та встань, синоньку! от підведи ся, ляж

рат торговельний, коли-б законтрактувала була в якім з більших млинів краєвих або угорских доставу муки до своїх складів? Але Народна Торговля на такі поклики остала ся глуха і німа!

Що-до другого вискаву о дорожни товарів наведу такі два приміри: Рік-річно перед кождими сьвятами взиває Народна Торговля, щоб крами і брацтва записували сьвітло церковне з фабрики за еї посередництвом по ціні 72 зл. за 100 кіль II-а, не числячи в то коштів транспорту. Я відніс ся до Берненьскої фабрики: Actions Gesellschaft", звідки мабуть і Торговля бере сьвітло, а тая деклярує ся вислати 100 кільо по 72 зл. з потрученем 10% рабат і відставою франко до Dziedzitz. Зважмо ще, що кожде поодиноко куплене кільо сьвітла у жида-гуртівника н. пр. в Станіславові коштує 70 кр., то якжеж можна замавляти сьвітло через Народну Торговлю, коли на селї не можна і не повинно ся его дорожше продавати, як 80 кр. за одно кільо?

Другий продукт, до котрого заохочує Торговля, се мило по 30 зл. за 100 кільо без дочислення порта. Я запитав доставця Народної Торговлї Кароля Рібера в Белїц, а той зобовязує ся вислати то само мило впрост по $26^1/_2$ зл. Видно отже, що або Народна Торговля не одержує за свое посередництво жадного рабату від фабрикантів, або побирає его від фабрики і від своїх клїєнтів, а се мабуть мимо відклику до патріотизму і дуже цїнного поученя, щоби гріш тяжко зароблений не йшов в чужі руки, не може вплинути заохочуючо на відбирачів... Трудно справдї зрозуміти ту байдужність, з якою приглядає ся дирекция Народної Торговлї новійшому рухови по селах, немов би не бачила, що з кождою новстаючою крамницею — убуває її певне число відбирателїв в особах тих патріотичних сьвященників, учителїв і иньших інтелїгентів, що почувають ся до обовязку побирати товари, хоч чужі, з своеї місцевої крамницї.

А вже-ж годї сего пояснити, що на першім рускім вічу промислово-господарскім, де між иньшим на першім міци стояв реферат про сїльске крамарство, нїкого з дирекциї Народної Торговлї не було, щоб викликав дискусию і фахово пояснив так многоважну справу. Своїм поведенем потверджають панове з дирекциї сумне спостереженє, що Русин робить, працює нераз дуже щиро на те, щоб потім мати спокій з роботою, відпочивати і насолоджувати ся та споживати плоди своеї працї. Ба, коли-ж бо нарід в розвою не стоїть і народна робота на кождім поли, в кождій інституциї, не сьміє спинюватись, а мусить безустанно поступати. Так мусить стояти справа і з такою інституциєю, як Народна Торговля, бо інакше сам розвій житя народного поминє і лишить еї на боцї, як мертву колоду. Усуспільнене сїльске крамарство народне відбере їй всїх покупнїв-відбирателїв, а лишать ся лиш удїловцї з незаспокоєними претенсиями на дївіденди. Тож в іменн добра так важної інституциї, здвигненої правдивим патріотизмом так управи як і публики кличу: „Наперед панове, бо леда рік, найбільше кілька лїт, а видруть нам терен польскі „кружки рільничі", а ми будем знов зазначувати лише свое невдоволенє. Caveant consules!

Ваш

Краян з Галичини.

Допись з Станїславова.

(Читальня Просьвіти в Станїславові. Вечерок Товариств Руских Женщин в честь Шевченка.)

Дїйстно додатним і радісним об'явом есть заложенє читальнї Просьвіти в нашім містї. А не була се така легка річ. Станїславів не має так як Тернопіль, Стрий або Коломия і иньші міцаньства давного, збитою масою осїлого, живучого в родинах з традициями своїми і ношею ще не затраченою. Се тілько міскі Русини, котрі тут остають ся в ріжних занятях, при що раз нових институциях в розростаючім ся Станїславові. Потреба просьвіти, відчута самими членами і добра воля і неутомима витревалість кількох одиниць, справдїшних патріотів, зложились на то, що товариство се в жите ввійшло ле яко мертвородок але як жзавий, хороше розвиваючий ся осередок просьвітний. Товариство се істнує від 8-го н. ст. грудня 1895 і числить уже 66 членів, з тих 8 належить до інтелїґенциї, решта робітники, ремісники, і промислові помічники. До видїлу вибрані пп.: Стельмах, Селецкий, Радзикевич, Параконяк, Бойчук, Юрковский, Біланюк, Вовчук і Москалюк.

Сходини відбувають ся що недїлї о 6-ій годинї вечером в комнатах „Руської Бесїди", котра товариству нашому на разї стала в великій пригодї приютом у себе. Притім перетримує і бібліотеку Филиї Просьвіти, звідки позичаемо книжочки потрібні нам до дому. Не без інтересу буде знати данї, що до пожичаючих книжочки і числа перечитаних книжок. Позичало 36 читаючих, 385 книжочок разом. Найбільше книжочок, бо 34, перечитав 1; 18 членів перечитали більше як по 10 книжочок, а 8 більше як по 20. Бібліотеку веде др. Коцюба. Відчитів було вже 8; зволили їх мати п. Масляк (Слово при отвореню і про Шевченка яко патріота), п. Мостович о самопомочи, о. Бариш о значіню релїгійности на тлї відповідної повістки, о. Порайко о Мертвецкім Великодни Основяненька, Др. Коцюба три відчити (Про будову тїла людского. Як шанувати здоровле і чим жити ся?) На слїдуючі недїлї упрошені з відчитами п. Ткачкевич і о. Шепарович. Повстала також потреба завязати хор читальників. Постановлено просити о. Абрисовского до зложеня і веденя хору. Вкладки зложили 47 членів. Щасть Боже дальшому розвиткови читальнї!

Годї мені при тій нагодї не згадати ще про вечерок Товариства Руских Женщин в честь Шевченка. Станїславівцї, розбиті на два табори, сьвяткували память Тараса двома окремими вечерками. Писав колись Шевченко:

Чи є що красше, лучше в сьвітї,
Як у купі жити,
З братом добрим добро певне
Познать, не дїлити?

А Станїславівцї хоч поминають Шевченка вечерками, а проте маловажать собі его слова, щоб у купі жити... І не видко навіть стараня, щоб непорозуміня полагодити та звести розгнїванї табори в один. Що гірше, Товариство Руских Женщин ухвалило не просити противний табор на вечерок, а потім хтось з его кореспондентів на сей табор накинув ся в *Дїлї* з лайкою, що не є патріотичний і не явив ся на вечерку. Когось не просити, а потім докоряти непатріотизмом, се-ж також — непатріотично... І до чого то має довести?

Часть доходу з сего вечерка призначило Тов. руских женщин на украшенє катедральної церкви (і то оно само призначило, а не й Руский Клюб, котрого народовскі члени боять ся зражу-

---

на постїль! а я побіжу до двора, та може що дадуть.

На ті слова відозвав ся Кость.

— Не треба! мамо! не йдїть . . . я . . . встану зараз.

І справдї почав збирати ся із землї, і при помочи матери підняв ся, хитаючи ся на ноги, непевним кроком підступив до лїжка і поклав ся на нїм, а мати стягнула верету із жердки та накрила его.

— Не йти до двора? — запитала мати, позираючи затревоженими очима на него та обтулюючи его.

— Нї! не треба! менї вже лучше!

Замкнув очи і уснув; мати на пальцях відійшла від лїжка. Легонько відчинила двері від сїней, і принесла звідтам віник. Зачерпнула води в питучку*), поставила на скрині, а взявши ніж в руки, обернула віник тоншим кінцем в долину і почала ножем обломлювати березові галузки; обломані кусники кидала в питучку і за каждим кусником говорила: „нї девять, нї вісїм, нї сїм" — аж до одного. Сказавши „нї еден" сплюнула трічи насеред хати против порога. Се повторила три рази. Коли вже начислила так три рази від девять до одного, разом двайцять сїм куснів, приткала долонею питучку, і сильно нею потрясла. Вода закаламутила ся, а прутики обтяжені болотом пішли на дно питучки: заледво два-три сплили на верх води.

Гречаниха усьміхнула ся і сама до себе сказала:

— А що? не на мое вийшло? Уроки . . . тай годї!

Підійшла з тою водою до сина на лїжку, замочила в нїй пальцї, і мокрими пальцями позначила его на крест на чолї, грудях і раменах, потім питучку притулила до уст сплячого. Той спав дїйстно, а почувши на устах зимну воду, потягнув еї в себе, але в тій самій хвили почув неприємний еї смак і запах, підняв голову, і нахилившись з лїжка виплюв на землю, кажучи:

— Мамо! що ви менї таке даєте?

— Нїчо, нїчо, синочку! все буде добре, відказала мати.

Обтулила его знову і радістно відійшла від лїжка, піднесла питучку до сьвітла і приглядала ся плаваючим прутикам. Вода в питучнї стала чорна, мутна, як би хто еї з калюжи зачерпнув, а прутики, відмочивши болото, за той час сплили майже всї на верх води.

— От хвалити Господа! всьо буде добре.

Відчинила двері і ставши в надвірнім порозї сильним розмахом вихлюпнула воду з питучки, та сказала: Пек ти! осина! тьфу! щезай бідо!

І чим скорше заперла двері від сїний, як би боячи ся, щоби виляна і заклята слабість не вернула ся за нею в хату.

Вернувши у хату сїла на край лїжка, і поправлюючи що раз покривало, шептала молитви за здоровле сина. Залишила вже варити вечерю: она знала, що син нинї їсти не схоче, а їй старій... чи то раз она без вечері лягала?! От гризка для неї тай годї!

Довго сидїла і шептала свій „Отче наш", але еї думки бігали то від сина до двора, то знову від двора до сина. Она підчас молитви і думала, чиї би то гидкі очи врекли еї дитину. Жалю до тої мнимої чарівницї не мала: її навіть то подобалось, бо знала, що еї син хороший хлопець і не одна могла би собі ним голову завернути, нехай би она і була собі не то панська але і самого цїсаря дочка. Тож живо уступила з еї серця журба: якесь тепле миле чувство залягло еї груди; она стягнула ноги під себе, схилила ся поперек лїжка по при ноги сина і сама гнеть уснула.

III.

Ще ледви свитало, а она прокинулась: і не знала, де она. Перехрестилась та почала думати. Она спамятала собі вчерашнє. Син спав ще, та якось не так як сплять здорові молоді люди. Віддих у него короткий, лице блїде, чоло горяче. Она дотулилась голови рукою, а він пробудив ся.

— Мамо, води! — попросив він.

Мати скочила, але води сьвіжої не було: тож вхопила коновку і чим скорше побігла до криницї. Скоро і вернулась. Син напив ся. Мати троха засмучена, питає ся его:

— Правда, що ти перележиш сегодня? Не підеш нїде?

— Нї, не піду, не знаю.

— А до двора не підеш? хиба вечером?

Костеви стало тяжко: він відвернув ся до стїни і на силу вимовив: — Нї, не піду.

— А може би менї піти? може тобі що треба? Нераз бувало давали менї в потребі всячини.

— Нї, мамо! Я вже там нїколи не піду. Не ходїть і ви там, бо і вас виженуть.

— Як то? абож тебе вигнали?

— Вигнали, як пса копнули ногою і викинули.

— Та хто?

— Сам пан!

— Боже-ж мій великий! Та тебе, мого сокола, мого голуба? Тебе, мое щастє? Та за щож?

Син мовчав, лиш поликав гіркі сльози, що на силу пхали ся на очи, а котрі він даремно силував ся здержати.

Мати заводила і нарікала, а по хвили відо-

---

*) Питучка — склянка.

вати собі своїх приятелів-москвофілів якимсь обходом Тарасових вечерниць). Против призначуваня доходу на таку цїль ми не маємо нїчого, але таки не годить ся забувати, що в тїй церкві як і взагалї в католицких не вільно поминати богослуженем того, котрого імя приспорює доходи на них... Єсть же й иньші цїли, близше обходячі імя Шевченка.

Сам концерт випав добре. Гостий повитав проф. О. Левіцкий, добрим хором дірiґував п. І. Біликовский і прочі продукциї випали гладко. Проґрама була богата. Годить ся піднести відчит о. Е. Бариша з Угринова, продукциї музичні і сольо-сьпіви. Особливо замітний був дует панни Ольги Проскурницкої з о. Скалишем. О. Скалиш сьпівак добрий і виступав нераз у Львові. У п-и Проскурницкої голос сильний, дзвінкий і дуже милий, а що й зверхна поява еї дуже симпатична, то усьміхає ся їй артистична каріера. Справдї, шкода би марнувати дар Божий.

В Станїславові рускої інтелїґенциї і взагалї Русинів доволї, щоби становити сильну руску громаду, коли-ж як наші дїди і прадїди, так і ми не вміємо і не хочемо згідно жити. Сварять ся рускі громади у Відни, в Перемишли, Львові, Станїславові — одним словом, як казав Мазепа:

Зжаль ся, Боже, України,
Що не вкупі має сини...

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦЇ, дня 24. марта 1896.

Іменованя. Рахункові ревіденти при черновецкім правительстві Фридрих Вільгельм і Адольф Гартліб іменовані рахунковими радниками.

Загальні збори „Міщаньскої Читальні" в Чернівцях відбудуть ся завтра в середу, дня 25-го с. м., о 6-ій год. вечером в сали „братского дому". На порядку дневнім стоїть між иньшими зміна статутів, тож просить ся членів о численну участь.

Бар. Константин Василько підпоручник при драґонах в Монастериску, що став ся жертвою якогось доси не сконстантовано випадку, піддав ся трудній операциї, котру виконав щасливо Русин-лїкар др. Залозецкий. Сегодня привезено бар. Василька до Чернівцїв і передано опіцї в краєвім шпитали.

Справедливе жадане. Рускі мешканцї міста Тернополя внесли в сїчни с. р. до тамошної ради громадскої просьбу, щоби на улицях міста були поміщені таблицї з польскими і рускими написями і щоби чотири улицї були названі улицями Шевченка, Шашкевича, Федьковича і Острожского. Громадска рада відповіла, що розбере се жадане при нагоді, коли переіменують ся улицї.

Змова робітників в Моравскій Остраві в тамошних копальнях вугля вже закінчена. В понедїлок рано розпочала ся робота у всїх копальнях. Згода між комітетом робітників а дирекциєю копалень наступила за посередництвом правительства.

Клопіт з помешканями в Чернівцях. З днем 1-го мая с. р. має богато людий перепровадити ся в нові помешканя. Тепер шукають тих помешкань, але їх дуже мало, а при тім властителї домів підвисшили чинш значно задля податків від водопроводів, каналїзациї і електричного осьвітленя. Особливо дає ся чути брак помешкань для середного стану (меньших урядників, купцїв і т. д.) Сему можна запобігти єдино через вибудоване нових камениць, особливо в серединї міста, а місця є досить.

Нещасливі випадки на Буковинї. Селянка Марія Дудачек у Вікнї лягла з своїми двома дрібними дїтьми спати; в ночи завалила ся стеля і убила всї троє. — В Будї копав Василь Гузар керницю, при чім усунула ся земля і засипала его так, що він, хоч его скоро викопано, помер.

Картофлї стають тепер „солодкими", особливо коли їх переховує ся в злих ямах і пивницях: хоч не можна сказати, що картофлї в такім станї вже злі, то все таки люди не люблять їх їсти. Ми маємо дуже простий спосіб, як відобрати картофлям той неприємний смак. На 3—4 днї перед ужитем ставляє ся картофлї на місце, де 15—20 степенів Реоміра тепла, на пр. до кухнї. Картофлї відзискують там за кілька днів свій звичайний смак. Однак коли картофлї солодкі, то не треба думати, що они замерзли. Картофля замерзає вже при 2 степенях зимна, а по відтаяню скоро гниє, натомісць солодкість зовсїм не псує добрих соків в картофли.

Зміна властителїв. Маєтність Дорошівцї, кіцманьского повіту, купив від спадкоємцїв Якова Ґольденберґа жид Тенен за цїну 320.000 зр.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИЇ.

—о—

Краян з Галичини. Спасибі Вам за знамениті „листи" і за признане для нас. Мимо лукавої аґітациї противників довіре до нашої ґазети зростає щораз більше і ми можемо щораз лучше дбати про еї розвій. На фейлетони кладемо велику вагу, они в нас заступають книжки, на котрі покуп занадто малий. Як в дотеперішних 58 сегорічних числах ґазети — не згадуючи про ріжнородні статї — находили Ви ріжнородні фейлетони — думаємо, що і поучаючі і цїкаві — так і на будуче маємо в тецї редакцнийній дуже цїнні річи, як: довгу повість О. Кобилянської Царівна і еї прекрасний нарис з природи Битва; дальше оповіданя О. Я. Кониського З Кримських виноградників; Лепера Маленькі фотоґрафії великих людий (Пан редактор); знамениту Українську лїтопись; дуже замітний популярно-фільозофічний лист руского сьвященика до редактора „Буковини" (подамо небавом); про гру в карти у Русинів, еї причини і наслїдки (цїкаві спостереженя); дальше Сергія Охріменка: Російська інтелїґенция про народну осьвіту; нариси Д. Лукіяновича; з лїтературних базарів — В. Щурата; кромі того розправки научні про північний бігун, щастє і социяльне житє (після Шуберт-Сольдерна — знаменита річ), критики лїтературні, фейлетони „з житя", переклади нових найзнаменитших оповідань з чужих лїтератур і т. п. Сего добра вже вистарчить на кілька місяцїв. Думаємо що фейлетонами подамо кождому і науку і забаву. А посторонна поміч Русинів, на яку ми щораз більше можемо числити поможе „Буковину" поставити на тім становищи, на якім повинна стояти руска часопись. Ми того певні і противних аґітаций не боїмось.

Телеґрами „Буковини".

З дня 24-го марта 1896 року.

Відень. Вже скінчили ся наради над австро-угорскою угодою. Наступило цїлковите порозуміне у всїх точках. По великодних сьвятах внесуть оба правительства відповідні предложеня.

Відень. На вчерайшім засїданю ради державної відчитав президент палати цїсарску подяку за висказ співчутя з нагоди смерти архикнязя Альбрехта Сальватора. Палата приняла закон о продажи на рати в другім і третім читаню, так само закон о мелїорацийних пожичках. В справі студентских розрухів на віденьскім унїверситетї відповів мінїстер Ґавч, що так ректор як сенат унїверситету сейчас висказали свій жаль над таким поступованєм нїмецконаціональних студентів і зарядили строге слїдство. Наслїдком сего було, що студента, котрий при тїй нарадї мав провід, виключено на завсїгди, двох студентів на один семестер, а кільком дано consilium abeundi. Правительство не має причини мішати ся в ту справу, бо академичні власти сповнили свій обовязок. О скілько рішенє студентских товариств противить ся законови о стоваришенях, правительсто ще розбере справу.

Букарешт. Поголоска о з'їздї румуньского короля, нїмецкого цїсаря і італїяньского короля не має жадної підстави. Король Кароль І. виїде лише на кілька день до Абациї.

звала ся: Кажи, синоньку! що тобі таке? може ти зробив яку нечемність напротив полїтики панів?

Кость мовчав, але коли мати почала его просити та плакати, тодї він і рішив ся розказати всьо, як було, бо чув велику потребу виговорити ся перед теплим яким серцем, а хоть мати его була лиш проста селянка, але все то мати, а звістно, що серця материй всїх однакові: чи они бють ся під шовковою сукнею чи під згрібним полотном. Отже він почав:

— Я скажу, але цить мамо! нїкому анї словечка не кажіть про се. . . . Ви, мамуню, знаєте, як часто я бував в дворі, я майже виховав ся разом з дїтьми пана Кашубиньского, бо через кілька лїт я жив з ними так, що ми розлучали ся з собою лиш на ніч. Так я й полюбив їх сердечно, як рідних братів, але більше ще я полюбив дочку їх, панну Амельку. Она й знала о тім, бо она мене спонукала сама, щоби я їй до того признав ся. І она мене також любила і я знаю, що і нинї щиро любить. Ми уложили собі, що коли я покінчу семинарию, то я скажу все еї батькови, а він чей не буде нам боронити щастя, і ми поберемось . . . Та не так склалось. Я впав до ніг панови, признав ся, що его дочку люблю і просив о еї руку. А він копнув мене ногою і сказав: „Вон, проклятий хаме! Скорше побачу еї на марах, як за попом!" Знаєте тепер, мамо, чому я вчера так вчасно з двора вернув?

Мати аж сплеснула руками та заголосила:

— Та того я діждала ся, щоби пани над моєю дитиною знущали ся?! Боже, Боже, Ти видиш, кілько я витерпіла, щоби Тобі віддати ту мою єдину потїху! Господь Бог приймив мою офіру, а пан не хоче за тебе дочки дати! Або ти що? не людска дитина?! Не таку панночку за тебе дадуть, та ще й з лїпшого роду! Та за тебе, сину, і декана дочка пішла би, не то що! А бодай би они . . . .

І вже завис на еї устах тяжкий проклін против тих, що так зневажали еї дитину, але син перебив їй:

— Цить, мамо, цить! благословіте а не кленїте!

— А нехай їх лихий благословить!

— Цить, мамо!

Аж тодї мати заплакала над долею свого сина. Та не поміг і плач; плачем не вернула любки Костеви, бо межи ними отворила ся пропасть така велика, що еї Гречаниха своїм розумом не могла й поняти; і сам Кость аж тепер побачив, яка та пропасть велика. Він знав, що щось їх дїлить, і перечував, що щось не допустить їх злучити ся з собою на віки, але чи єсть для залюблених така перешкода, яка ріжниця стану, коли у всїх молодих серце однаково бє ся теплою, горячою кровю? . . .

Кость аж тепер порозумів пропасть, тепер почув, що они розлучені з собою на віки.

Думав так, думав над своїм станом, і перележав не день, а більш двох тижнїв, заким відважив ся переступити поріг хати, та поглянути на лїтне горяче сонце, бо й перед тим сьвітлом він стидав ся своєї ганьби. Жадна відомість з двора не дійшла до него, а він так хотїв би, щоби хоть знав, чи Амелька знає о тім, що він о ню осьвідчив ся. Але на саму гадку, що і їй також могла лучити ся неприємність з тої причини, серце его дрожало.

Він лежав приголомшений — і хорий, а мата думала, що зможе его успокоїти, не відступала від него і потїшала на свій лад...

(Дальше буде.)

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 18-го марта 1896.

	Львів.		*Чернівцї.*	
Пшениця . .	від 7.50	до 7.85	від 7.30	до 7.40
Жито . . .	„ 6.20	„ 6.65	„ 5.90	„ 6.05
Ячмінь бров. .	„ 5.50	„ 6.—	„ 5.50	„ 5.60
Ячмінь простий	„ 5.—	„ 5.20	„ 4.80	„ 4.90
Овес . . .	„ 5.90	„ 6.25	„ 5.30	„ 5.40
Ріпак . . .	„ 8.75	„ 9.25	„ 9.10	„ 9.30
Горох . . .	„ 5.—	„ 8.—	„ 5.—	„ 6.—
Вика . . .	„ 4.75	„ 5.—	„ 0·—	„ 0.—
Льнянка . .	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—
Біб	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—
Бобик . . .	„ 4.25	„ 4.75	„ 0.—	„ 0.—
Гречка . . .	„ 7.—	„ 7.25	„ 0.—	„ 0.—
Конюшина черв.	„ 30.—	„ 35.—	„ 29.—	„ 33.—
Конюшина біла	„ 35.—	„ 50.—	„ 0.—	„ 0.—
Конюш. шведск.	„ 30.—	„ 35.—	„ 0.—	„ 0.—
Кукуруза нова	„ 5.—	„ 5.50	„ 4.20	„ 4.30

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Роґізнї що місяця. Передплата, платна в Роґізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Роґізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїслава, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїслава .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїслава, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.